

esvelt, desimbolt, elevat'. És versemblant admetre que la mateixa forma *esporrecho*, que fóra fonèticament normal en cast. com a descendent d'EXPORRECTUS, vagi existir allí pels anys de 1300 amb el mateix sentit que *esporret*, si fa no fa, si bé sembla que alterada per contam. en *aforrecho* en la *Gran Conquista de Ultramar*,⁵ i en *escorrecho* en els *Castigos de Don Sancho*.⁶

L'evolució semàntica d'EXPORRECTUS fins a 'desembarassat, expedit' és molt clara, i se'n poden citar paral·lels ben acotats. En aranès amb el valor del parlarès *esporret* s'usa *escós* (*eskús*), que evidentment prové d'EXCUSUS, participi d'EXCUTERE 'fer sortir sacsejant, arrencar sacsejant, desempallegar'. El ll. *exsertus* «saillant, proéminent», «manifeste, declaró» apareix repetidament en glosses llatines com a equivalent d'*exporrectus* (CGL IV, 67.53, 54.8). Ara bé *ex(s)ertus* va ser usat ja per algun clàssic, com Stadius, com a equivalent de *enudatus* (ThLL IX, 746); i, en glosses llatines, *ex(s)ertus* apareix traduït una munió de vegades per *nudatus* (CGL V, 196.17), *enudatus* (IV, 68.46)²⁰ i en moltes glosses per «nudus vel paratus», «nudus et apertus» o simplement *nudus* (veg. la llista en CGL VI, 422, i cf. Virgili, *Eneida* XI, 649).

¹ A aquest poble (entre Maldà i l'Espuga de Fr.) es deu referir en dir «Segarra», com posa abans. — ²⁵

² Una altra alteració que registra *AlcM* és més creïble: a Rialb <de Noguera> dirien «anar en porret» 'despullat, sense roba' (crec que ja parlen d'això o cosa semblant, en el *BDLC*, vol. X, any 1919, remissió que no tinc completa). De tota manera cal anar amb compte, com sigui que AMAlcover va usar *deixar en porret* en el vol. I de les seves *Rondalles* (1896) «deixa en porret sa germana dins es llit» i el dicc. reconeix que és alteració d'*esporret* amb l'explicació (un poc embarassada) «deixar algú sobtadament, sense permetre-li acabar de parlar o de fer una cosa, o sense donar-li explicacions». No puc fer la crítica d'això, car el context no implica necessàriament que es tracti d'una frase d'un significat ben pròxim al del mo pirinenc; i d'altra banda no sé si Alcover va rebre un informe de Rialb poc abans de publicar aquell volum de 1919: llavors podríem desconfiar, sigui de la forma atribuïda a Rialb o del matís que s'atribueix a la frase de Manacor. De tota manera no és impossible que una i altra cosa siguin exactes i que, almenys a Rialb, es tracti d'una variant secundària d'*esporret* causada per la influència del cast. en *porreta* (DCEC, PUERRO, III, 909b13-21 i n. 3), que no sembla poder tenir etimològicament res en comú amb això. — ³ Li van imprimir *Mamalé*, i ell devia haver escrit *Mamale* o *Bamale*. Es tracta de la famosa vall del Coserans immediata a Montgarri, nom que és l'evolució gascona de VALLS MALA, i que els francesos escriuen *Bethmale*. Les Batmalounhes són famoses per llurs antics vestits típics. — ⁴ Santos Coco, *Apuntes Lingüísticos de Extremadura*, cita «el ganado, muy espurecho». — ⁵ «E enviaron allá, a saber qué era, a dozyentos hombres de cavallo *aforrechos*, e para que viessen quanta gente podría ser», on l'original fran-

cès porta «armez legierement e bien montez» (el ms. en què es basa L. Cooper en la seva ed. III, fº 25v1.2 porta a *forechos*, un altre sembla que porta *aforrechos*, acceptat per ell): el sentit és doncs evidentment 'expedit, desembarassats', cosa que en castellà antic es digué més sovint amb l'arabisme *alforros* o *aforados* (veg. DCEC, HORRO); però a base d'aquest arabisme seria impossible d'explicar-*echo*. És clar que és *esporrecho* contaminat pel seu sinònim arabitzant. — ⁶ El glossari de l'ed. Janer (Rivad. LI) hi recull *escorrecho* a les pp. 89, 143, definint-lo «alto, ágil, bien formado, enjuto de carnes». Ací, si de cas, la influència seria de CORRECTUS, EXCORRIGERE, EXCORRECTUS. En el DCEC (s. v. *escurrir* < EXCORRIGERE) cito un dels passatges amb context, acceptant la interpretació de Agapito Rey com «sano, no lisiado». Deu haver-hi, en efecte, encreuament amb EXCORRIGERE, però això pot no ser tot i pot haver-hi també el sentit d'«esvelt» que correspondria a EXPORRECTUS, car de fet el significat del cast. ant. *escurrir* de EXCORRIGERE és «salir acompanyant a una para despedirle», cosa que no es pot aplicar a uns «fijos --- *escorrechos* e fermosos», com ho són les persones de què es parla en un dels tres passatges de l'ed. de Rey (39, 144, 193.4). De nou és versemblant que hi hagi almenys encreuament dels dos mots.

Esport, V. deport (PORTAR)

ESPORTA, 'senalla', del ll. SPÖRTA id. □ 1.ª doc.: 1249.

A la lleuda de Cotlliure de 1249, s'estipulen els drets que es paguen per cada *asporta* de figa d'Alacant et cetera --- de pega --- de sardina ---» (RLR IV, 252). A la dels corredors de Barcelona, de 1271, els que es paguen per «*asporta* de figues --- *sporta* de sardina ---» (*EntreDL* I, 155ss., §§ 89, 91); en un doc. empordanès dels anys 1279-99 es parla també d'una *esporta* en relació amb *ameillons* (*BABL* VII, 242); JRoig parla de «tirar *esportes*, / rexes e portes / fer levadices» (*Spill*, 5459). Poc s'usa ja avui el mot si no és en alguna comarca apartada: el *DTO*. (1647-1757) encara recull «*esporta* o paner: fiscus, sporta, fiscella; racció o porció de pa, vi y vianda: sportula, sportela», però ni el *DAG*. ni *AlcM* en donen cites post. al *Spill*; i Bely. i Lab. 1839 el declaren antiquat; també oc. ant. *esportia*.

Resten vius vast. *espuerta*, it. *sporta*, port. *esporta* i en català els DERIV.: *Esportar* ant. *Esportí* 'espècie de senalla per a figues, panses, peix, etc.', i també productes de l'oli (*BDC* X, 112) [c. 1460]: «pels mantells / al ruc posats, / e pels sobrats / dotze *sportins*, / del peix cofins / e pa, plegats», JRoig (*Spill*, 14887, amb comentari de Chabàs). L'he sentit viu en el Priorat, on a Margalef em donaven com a equivalents *asportins* i *kofins* per als cofins de posar la sansa, o pasta d'oliva aixafada, a la premsa (1936); també a l'Urgell, CpTarr. i Segarra (*AlcM*) i almenys en part del val. (Gandia-Pego).

Però especialment és Mallorca on resta més vivaç: